

Beka

MANO GYVENIME BUVO šviesių dienų, kurias vis dar prisimenu taip ryškiai, tarsi būtų vakar. Prisimenu vasaros rytą, kai mama pagaliau išmoko kepti, ir tai buvo diena, kai mūsų bute nebeužuodžiau degėsių tvaiko. Arba dieną, kai aš, dešimtmetė, išmokau važiuoti dviračiu be papildomų ratukų. Bet buvo dienų, kurias labiau už viską norėčiau pamiršti. Pavyzdžiui, kai iš namų išėjo tėtis. Arba dieną, kai pirmą kartą už matematikos testą gavau dvejetą.

Deja, daugumos mano gyvenimo dienų nė neverta prisiminti – jos susiliejo į vieną blankią virtinę. Netgi įpratau kiekvienos dienos pabaigoje savęs klausti, ar verta ją prisiminti, ar geriau pamiršti.

Sprendžiant iš visko, ši diena turėjo būti viena iš pamirštamųjų. O pirmoji pamoka dar nė nebuvo prasidėjusi.

Sėdėjau nugara atsirėmusi į paskutinį Istvudo vidurinės mokyklos teritorijoje likusį ažuolą, ant kelių laikiau knygą. Tai buvo mano mėgstamiausia vieta skaityti: už futbolo aikštės, taigi atokiau nuo šurmulio, bet ne visai nuošalyje. Iš ten galėjau stebėti rytinę mokyklos komandos berniukų treniruotę – jie bėgiojo žole be marškinėlių. Jau vien tai iškalbingai bylojo, kad mūsų saulėtojoje Džordžijoje rudeniui dar nekvepia. Nors esu tikra, kad jie pusnuogiai bėgiotų ir termometro stulpeliui nukritus žemiau nulio. Puikuotis pilvo presu jiems kur kas svarbiau nei nušalti galūnės.

Pakėliau akis nuo knygos ir žvilgtelėjau į komandą. Kaipmat pastebėjau grupelę moksleivių, išsirikiavusių aikštės pakraštyje. Vien merginos. Tikros spartuolės: keltis auštant vien tam, kad ateitum pažiūrėti treniruotę? Didis pasiaukojimas. Nors, pripažįstu, atsikelti anksti ryte, kad galėtum ramiai paskaityti, – ne mažiau keistas sprendimas.

Maniau, kad po tėvų skyrybų meilės romanų nebeskaitysiu, bet nutiko priešingai – dar labiau į juos įnikau. Per savaitę prarydavau po dvi knygas ir vis būdavo negana. Maniau, jei meilė tėra pramanas tikrame gyvenime, ji egzistuoja bent knygoje. Čia, tarp puslapių, jai niekas negresia. Romanuose širdies dramos gan saikingos, skaudžių pasekmių nesukelia, tavęs neskaudina. Patys pagalvokite – neatsitiktinai visos knygos baigiasi iškart po to, kai įsimylėjėliai pagaliau tampa pora. Ir iš tiesų, kas norėtų skaityti toliau apie tai, kaip „ilgai ir laimingai“ pavirsta nesibaigiančiu ir apgailėtinu bendru gyvenimu?

Nuaidėjus skambučiui, pašokau ant kojų. Knyga nuslydo nuo kelių, bet spėjau ją sučiupti, kol nenukrito ant žolės ir žaliai neišsitempė puslapiai. Sumečiau daiktus į kuprinę ir be jokio užsidegimo nusileidau kalva žemyn, per lauką, o tada mėlynais koridoriais su pasieniais išsirikiavusiomis spintelėmis skyniausi kelią per į pirmą pamoką skubančių mokinių spūstį. Tiesą sakant, vaizdelis buvo juokingas. Devintokai skuodė taip, tarsi ant kortos būtų pastatyta jų gyvybė. O baigiamųjų klasių vaikinai niekur neskubėjo, tingiai ramstė spinteles, lyg laiko dėsniai jiems negaliotų. Prasmukau pro juos, manevruodama link anglų kalbos kabineto. Nemėgstu vėluoti. Ne dėl to, kad esu drausminga mergaitė. Tiesiog negaliu pakęsti į save nukreiptų žvilgsnių, nes susivėlinęs po skambučio į pamoką, regis, savaime suteiki leidimą spoksotojams nevaržomai skrosti tavo žvilgsniu.

– Labas rytas, panele Koper, – pasisveikinau su mokytoja ir draugiškai pamojavau ranka. Ji kažką sumurmėjo po nosimi, bet akių nuo kompiuterio ekrano nepakėlė. Šyptelėjau. Yra dalykų, kurie niekada nesikeičia. Įskaitant mokytojos rytinį priešišumą, kurio visada gali tikėtis.

Atsisėdau į savo suolą klasės gale ir vėl atsiverčiau knygą. Personažai dabar jau bučiavosi. Ar tikrai meilė priverčia pasaulį sustoti? Ir kodėl šis jausmas prikelia visus dailiosios lyties personažus naujam gyvenimui? Argi knygos veikėja negyveno prieš sutikdama mylimąjį? Ar iki tol ji buvo į komą paniręs zombis? Kaip meilė galėjo ją šitaip pakeisti ir, svarbiausia, kodėl man neatsibosta šios romantinės nesąmonės?

Minčių srautą nutraukė dvi mano regėjimo lauke atsidūrusios merginos. Viena parodė į duris, o kita pasitaisė marškinių apykaklę ir pirštais papureno plaukus. Tai galėjo reikšti tik viena...

Į klasę įžengė Bretas Velsas – tarsi saulė, pamažu užkariaujanti visą patalpą. Jis nusišypsojo mokytojai ir priėjo prie savo suolo, stovinčio priešais manąjį. Atrodė, kad laikas sustojo. Net žvilgtelėjau į laikrodį, kad įsitikinčiau, ar tikrai. Dėl visa ko.

Pagarba vaikinui. Regis, jis vienintelis mano galvoje gebėjo ištrinti ribą tarp fikcijos ir realybės. Auksinio atspalvio rudi plaukai, nerūpestinga šypsena, nepriekaištingi veido bruožai, mėlynos akys, į kurias žvelgdama galėdavai paskęsti. Atrodė, tarsi būtų nužengęs tiesiai iš knygos puslapių ir materializavęsis prieš mano akis. Nenuostabu, kad pusė mokyklos kraustėsi dėl jo iš proto. Jo žavesiui negalėjo atsispirti net mokytojos. Pastebėjau, kaip išraudo panelės Koper skruostai. Viaukt.

Apie Breto tėvų dosnumą mokykloje sklandė legendos, tai jam teikė dar daugiau paslaptingo. Vienuoliktoje klasėje, prieš pat mokslo metų pabaigą, pasklido kalbos, kad jo šeima ketina paaukoti kelis tūkstančius dolerių kapitaliniam futbolo aikštės remontui. Tai išties labai pasiturintys žmonės. Kam jiems to prireikė? Neturiu žalio supratimo. Bet prieš kelias savaites, prasidėjus naujiems mokslo metams, aikštės vartai blizgėjo, žolė buvo šviežiai nudažyta, o tribūnose rūdžių

ir spalvotos kramtomosios gumos neliko nė ženklo. Velsai ištesėjo duotą pažadą.

Spoksojau į kabančią ant kėdės atlošo jo tamsiai mėlyną sportinę striukę su mūsų mokyklos logotipu. Ši tarsi vėliau skelbė, kas jis toks, jos savininkas – Bretas Velsas, futbolo komandos kapitonas. Nedaug apie jį nežinojau – girdėjau tik gandus, kuriuos mergaitės šnabždėdavo viena kitai į ausį mokykloje, ir pasakojimus apie jo tėvų išrašomus išpūdingų sumų čekius. Tačiau giliai širdyje man buvo smalsu, ar jis išties toks puikus, kaip visi kalba. Ir ar tiesa, kad jis niekada neturėjo merginos. Su *tokiu* veideliu? Abejotina.

– Beka Hart! – šūktelėjo panelė Koper ir kaipmat nutraukė mano apmąstymus. – Kai tik sugrįši iš padangių, malonėk atsakyti į mano klausimą.

Karščio banga užliejo iš pradžių mano kaklą, paskui skruostus. Po sekundės jaučiau, kaip kaista kojų pirštai.

– Ar galite pakartoti klausimą? – šiaip ne taip išlemenau.

– Prašiau apibrėžti „nelaimingų įsimylėjėlių“ sąvoką.

Perverčiau sąsiuvinio puslapius ir radau vakarykštės pamokos užrašus.

– „Nelaimingi įsimylėjėliai – tai personažai, kurių meilė pasmerkta“, – perskaičiau garsiai. – Jų ryšiui priešinasi daug jėgų, tarsi jie būtų gimę po nelaiminga žvaigžde.

Patenkinta mano atsakymu panelė Koper užrašė jį lentoje. Kreidos gurgždesys perskrodė klasėje tvyrančią tylą. Kai mokytoja pagaliau atsisuko, mano širdis jau plakė įprastu ritmu. Bet tada ji vėl kreipėsi į mane:

– Manai, kad meilė to verta? Ar Romeo ir Džuljeta veltui kovojo vienas dėl kito, iš anksto žinodami, kad jų meilė pasmerkta?

Per pamokas įprastai tylėdavau. Bet jei būdavo aptariama tema apie meilę literatūroje, iš bjauraus įpročio visada skeldavau trumpą cinišką pamokslą.

Papurčiau galvą.

– Neverta. Meilė sugriovė jų gyvenimus. Kokia prasmė mylėti žmogų, kai tikrai žinai, kad negalėsite būti kartu? – Pabaksnojau pieštuku į stalą, nekreipdama dėmesio į bendraklasių žvilgsnius. Jų veidų išraiškos man buvo gerai pažįstamos. Buvau prie jų įpratusi. Mano mama ir geriausia draugė taip pat kilstelėjo antakius, kai pirmą kartą išgirdo mano nuomonę šiuo klausimu. Tik man nereikėjo nei jų išvadų, nei gailėsčio, nes jau buvau tvirtai apsisprendusi. Diskutuoti nėra prasmės! Meilė destruktivi ir žalinga. Tik knygos puslapiuose ji nepavojinga, ir šios patirties man visiškai pakanka. Imkime tuos pačius Romeo ir Džuljetą. Ar jų istorija tragiška? Žinoma, kad taip. Bet ar man kada nors teko nerimauti dėl amžių amžius trunkančios nesantaikos tarp manęs ir neegzistuojančio mylimojo? Niekada.

Kai Bretas atsisuko per petį ir suraukęs antakius pažvelgė į mane, nuleidau žvilgsnį į sąsiuvinį. Jo nugarėlė buvau išmarginusi skaičiais, vienus – geltonu žymikliu, kitus – mėlynu šratinuku ar pieštuku, kas tuo metu pasitaikydavo po ranka. Skaičiavau iki mokyklos baigimo likusias dienas, kai pagaliau

iš čia dingsiu ir man nebereikės matyti šitų tūkstančių nepažįstamų veidų.

„Dar vieni metai“, – priminiau sau ir tą akimirką pamaciau pakeltą ranką.

– Nesutinku, – pareiškė Dženė Makhenri. Vilkėjo tokios pat spalvos, kaip ir Breto striukė, futbolo komandos palaikymo šokėjų uniformą. – Dėl meilės verta rizikuoti, net jei galiausiai liksi įskaudinta širdimi. – Jai pritardami kiti mokiniai sulinksėjo galvomis. Panelė Koper taip pat pritariamai linktelėjo.

– Jų ne širdys buvo įskaudintos, – priminiau jai. – Romeo ir Džuljeta mirė!

– Bet vienas dėl kito! – kažkas iš klasės įkišo trigrašį.

– Net jei jiems būtų pavykę išsaugoti gyvybę, knyga vis tiek būtų pasibaigusi dar prieš tai, kai imtų vienas nuo kito tolti. Meilė laikina. Tai ne stebuklingas eliksyras, užgydantis visas žaizdas. Apie tai ir rašė Šekspyras. Jo veikėjai žuvo, nes buvo pernelyg naivūs manydami, kad jų meilė nutrauks tarp šeimų vyravusią nesantaiką!

– Lengva tau kalbėti, – atšovė Dženė.

Klasė nutilo.

– Ką nori tuo pasakyti? – paklausiau.

– Lengva niekinti tai, ko niekada nepatyrėi.

Jos žodžiai buvo tarsi smūgis į paširdžius. Galbūt Dženė ir nenorėjo manęs įžeisti, bet devintoje klasėje, kai abi buvome nepatyrusios, gyvenime pasroviui plaukiančios keturiolikmetės mergaitės, buvome geriausios draugės. O tada, praskriejus

vasarai, į dešimtą klasę Dženė atėjo jau be dantų kabių, kelis centimetrus ūgtelėjusi, pastebimai subrendusi (kalbu apie tam tikras kūno dalis) ir praradusi susidomėjimą mūsų draugyste. Staiga ją užgriuvo didžiulis populiarumas. Ji tapo futbolo komandos palaikymo grupės šokėja ir pervėrė širdį ne vienam vaikinui.

Paskui ji pradėjo elgtis kaip visažinė – dalijo meilės patarimus kairėn dešinėn ir ypač arogantiškai bendravo su vienišiais kaip aš. Tarsi vos prieš kelis mėnesius mudvi nesėdėjome vienoje valtyje. Tarsi turėti vaikiną lygu tapti širdies reikalų eksperte. Nejuokinkite.

Iš pradžių jos elgesys buvo pakenčiamas, bet dabar, po dvejų metų, siaubingai mane erzino.

Švelniai tariant.

Šiaip ar taip, Dženė nežinojo smulkmenų apie mano tėvų skyrybas. Žinojo tik tai, kad tėčio nebėra, – ji dažnai lankydavosi mūsų namuose, tad galėjo nesunkiai nuspėti. Bet aš jai niekada nepasakojau, kas nutiko. O ji niekada ir nesidomėjo. Taigi jos žodžiai nebuvo tyčinis ir apgalvotas įžaidimas, nors ir taiklus. Grynas atsitiktinumas. Vis dėlto mane tai įskaudino.

Vėl pakėliau ranką.

– Nebūtina pačiai įsimylėti, kad žinotum, koks tai jausmas.

– O man atrodo, kad tu klysti. – Dženė atsisuko ir galvos linktelėjimu parodė į knygą ant mano suolo. – Knygos yra viena, o tikri jausmai – visai kas kita. Nepainiok skirtingų dalykų.

Skubriai uždengiau knygą sąsiuviniu.

Tada įsikišti nusprendė panelė Koper.

– Gana, Dženifere, – pasakė ji ir ėmė dalyti pratybų lapus, pranešdama, kad likusią pamokos dalį padirbėsime tyloje. Ištarusi žodį „tyla“, ji persmelkė mane žvilgsniu, nuo kurio susmukau ant kėdės.

Likusią pamokos dalį vangiai atsakinėjau į savarankiškos užduoties klausimus, o mintyse be paliovos sukosi Dženės žodžiai. Ji neteisi. Aš daug žinau apie meilę. Žinau, kad ji būna dviejų rūšių: 1) tikra ir 2) išgalvota, kaip knygose. Tikrąją mano tėvai vienas kitam jautė prieš skyrybas. O išgalvotai teikiau pirmenybę nuo tada, kai tėtis išėjo.

Papurčiau galvą, įsivaizduodama, kaip niūrios mintys iškrenta pro ausis, ir sutelkiau dėmesį į užduotis. Prieš baigiantis pamokai, pakėlusį akis nuo lapo sugavau Breto žvilgsnį. Jis žiūrėjo į mane taip, tarsi skaitytų mano mintis – ar, dar blogiau, sielą. Jo skvarbų žvilgsnį buvo sunku atremti, todėl su palengvėjimu atsikvėpiau, kai pagaliau nuaidėjo pamokos pabaigą pranešantis skambutis.

Kaip jau minėjau, ši diena žadėjo būti viena iš pamirštamųjų...

Bet taip tik atrodė.

Tai atsitiko, kai stovėjau prie spintelės ir ieškojau biologijos vadovėlio. Virš manęs pakibo šešėlis.

– Praėjo dveji metai, o tu vis dar pamišusi dėl knygų, – pareiškė Dženė ir griebė man iš rankų knygą, ant kurios viršelio

puikavosi pavadinimas „Jei aš esu tavo“. Jį pamačiusi, Dženė prunkštelėjo. – Kodėl jis pusnuogis? Ir kodėl jos papai didesni už galvą?

Išplėšiau iš jos knygą ir paslėpiau po pažastimi.

– Nejau nesuvoki, kad šie meilės romanai neturi nieko bendra su tikrove? – paklausė ji.

Apsimečiau, kad kažko ieškau spintelėje.

– Tuo jie man ir patinka.

– Tuomet nesistebiu, kodėl pamokoje tryšškai pesimizmu. Su tokiu literatūriniu skoniu iš anksto pasmerki save nusiylimui.

Tik pamanykite, vos kelios draugystės su vaikiniais, o ji jau mano esanti tikra meilės guru ir žarsto patarimus nepatyrusiems mirtingiesiems kaip aš. Neišpasakytas dosnumas.

Įdomu, pagalvojau, kaip ji pragystų, jei žinotų apie skyrybas. Jei žinotų, kad turiu svarią priežastį būti pesimistiška niurzga. Jeigu jai būtų pažįstamas jausmas – kai tave paliko žmogus, kurį tu myli.

– Man laikas į pamoką, Džen. Gal atidedam šį neprašytą psichoterapijos seansą rytdienai?

– Tėvai niekada tavęs apie tai neklausinėja? – praleidusi mano žodžius negirdomis neatlyžo Dženė ir užsikišo garbaną už ausies.

Sustingau. Štai jis, tas žodis. Tėvai. Daugiskaita. Prielaida, kad jų mano gyvenime du.

– Apie ką jie turėtų manęs klausinėti?

– Apie santykius. Pamenu, kai mokėmės devintoje klasėje, tavo mama su mumis dažnai apie meilę kalbėdavosi. Jau pamiršai? Jos akyse spindėdavo širdelės ir ji labai laukė, kada mudvi ką nors įsimylėsime. Jei tik ji dabar mane pamatytų.

Dievai, kaip ji mane siutina. Kas blogo būti vienišai? Kas čia blogo, kad neturiu su kuo vaikščioti susikibusi už rankučių ir nedarau to, ką daro įsimylėjėlių porelės? Kodėl septyniolikos metų mergina negali gyventi pati sau, nieko tokiu savo pasirinkimu nepiktindama? Kodėl kitiems nepalikus jos ramybėje ir nelaukus, kada ji pagaliau įsimylės!

Pati nežinau, kaip žodžiai, kuriuos netrukus jai pasakiau, taip lengvai išslydo man iš lūpų. Gal todėl, kad dar neatleidau Džeinei už tai, kad pasirinko populiarumą, o ne mane. O gal dėl to kaltos jos ne vienus metus man mėtytos sarkastiškos pastabos apie vienatvę. Arba tiesiog norėjau apsaugoti savo mylimas knygas, kurių griebdavausi tarsi skęstantysis šiaudo, – vienintelį priminimą, kad tikra meilė vis dėlto egzistuoja.

Kad ir kokia buvo priežastis, atsakydama jai atšoviau:

– Mamai nereikia knisti man proto kalbomis apie santykius, nes aš turiu vaikina.

Laukiau, kada sudrebės ir iš po kojų ims slysti žemė, subyrės sienos ir įgrius lubos, mudvi su Džene atsidursime tarp griuvėsių, o man ant kaktos išryškės užrašas MELAGĖ. Nebėjau, kad buvusi geriausia draugė sugėdins mane už melą. Bet ji tik nustėrusi pravėrė burną, o man dingtelėjo, kaip

smarkiai pasikeitė ta penkiolikmetė mergaitė, kurią kadaise taip gerai pažinojau.

– Kas jis? – nuoširdžiai susidomėjusi paklausė Dženė.

Karštligiškai galvojau, ką atsakyti. Vardą. Trumpą biografiją. *Ką nors*. Mano delnai sudrėko nuo prakaito, o visi išgalvoti personažai iš perskaitytų knygų akimirksniu išsitrynė iš atminties.

Ir kai jau ketinau pasiduoti ir pripažinti pralaimėjusi, pajutau, kaip kažkieno rankos apsimovė man liemenį ir svetimi pirštai susipynė su manaisiais.

Žvilgtelėjusi į šoną sutikau Breto žvilgsnį. Jis šypsojosi.

– Štai kur tu! – pasakė jis žvelgdamas tiesiai man į akis.

Jaučiausi taip, lyg ką tik pabudusi iš sapno ir pražiopsojusi kelias savo gyvenimo minutes.

– Labas, – lėtai ištariau ir žiūrėdama į jo ranką savojoje. Kaip ji čia atsidūrė?

Breto žvilgsnis bylojo: *Nagi, Beka, įsijausk į žaidimą!*

Dženės žvilgsnis šokinėjo tai į mane, tai į Bretą. Ji atrodė sutrikusi ne mažiau nei aš. Įdėmiai nužvelgė Breto delną ant mano juosmens, tada išlemeno:

– Judu susitikinėjate?

Jau buvau besižiojanti sakyti – ne, ką tu, – tai būtų absurdas, bet Bretas suskubo atsakyti pirmas, beje, stebėtinai natūraliai ir nerūpestingai:

– Taip, jau kelis mėnesius. Nuo vasaros atostogų. Tiesa? – pažvelgė į mane, laukdamas pritarimo.

Dabar jau mintyse rėkiau ant savo smegenų, reikalaudama jų siųsti tinkamus signalus į mano burną ir priversti mane (jau buvo pats laikas) *kalbėti*.

Bet man pavyko tik nedrąsiai linktelėti galva.

– Nenorėjome niekam skelbtis, – pridūrė Bretas ir plačiai nusišypsojo, tarsi dalyvautų Holivudo filmo atrankoje.

Dženė nustėjusi spoksojo į jį. Mano rankos ėmė drebėti. Na o Bretas buvo ramus kaip nesudrumstas ežeras. Man viduje, priešingai, kilo cunamio banga.

– Netikiu.

Šiuos žodžius Dženė ištarė negailestingai ir užtikrintai. Ir tai buvo skaudžiausia. Kodėl jai taip sunku patikėti, kad mudu su Bretu galime būti pora? Prisiminiau pirmąją mokslų metų dieną dešimtoje klasėje. Tada nudžiugau pamąčiusi Dženę koridoriuje prie spintelių ir priėjau pasidalyti vasaros atostogų išpūdžiais, o ji tik pašaipiai mane nužvelgė ir prunkštelėjusi paklausė: „Mes pažįstamos?“ – tada atsuko man nugarą ir toliau bendravo su savo naujais draugais. Ar tai ir yra vadinamoji socialinių grupių nelygybė? Tokio vaikino kaip Bretas niekada nesudomintų po medžiu su knyga sėdinti mergina. Ne. Jam reikia susirasti porą tarp sau lygių. Teisingai? Jam reikia populiarios merginos. Tokios kaip Dženė.

Bretas nerūpestingai gūžtelėjo pečiais, tarsi panašios situacijos jam būtų kasdienybė. Tarsi jo dienotvarkėje buvo numatyta: „Dešimtą valandą apsimesk, kad susitikinėji su Beka Hart, tada eik į antrą pamoką.“ Paprasta.

– Jūs ką, repetuojate sceną dramos būreliui? – paklausė Dženė.

– Nieko mes nerepetuojame, – atkirtau ir stipriau sugniaužiau jo ranką delne: o kodėl ne? Bet atrodo, kad tai sukėlė tik dar aršesnę Dženės reakciją, nes tada ji pareikalavo:

– O jūs įrodykit.

Ir čia Bretas žengtelėjo į priekį, atsistojo priešais mane, atsukdamas Dženei nugarą.

– Pasibučiuojam, – sušnabždėjo kone liesdamasis skruostu prie mano skruosto.

Mano širdis nusirito į bedugnę. Ji krito ir krito, ir krito, kol atsitrenkė į pačią Žemės šerdį. Ir tuomet supratau, kad knygos – *ir kas galėjo pagalvoti!* – nemeluoja apie tuos visus laiką stabdančius bučinius, nes mudviejų su Bretu lūpoms susilietus, savo kailiu tai patyriau.